

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Virksomhet holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

Januar - Mars 2024 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Virksomhetens resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	104	2	3	-	3	100 %
Sum Holdt for salg	104	2	3	-	3	

Tap på utlån og garantier

For detaljert beskrivelse av bankens tapsmodell viser vi til note 3 og note 10 i årsregnskapet for 2023.

Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. For kreditter der kredittrisikoen er vurdert å ha økt vesentlig siden innvilgelse (trinn 2), er tapsanslag for perioden etter år 5 basert på år 5 når det gjelder nivå for PD og LGD.

Vårt estimat på forventet kredittap i trinn 1 og 2 er et sannsynlighetsvektet snitt av tre scenarier; Basis, Oppside og Nedside. Modellen som beregner modellnedskrivninger er basert på to makrovariable – rentenivå (NIBOR 3 mnd.) og arbeidsledighet (AKU). Forutsetningene i basis scenarioet er basert på forutsetningene i Pengepolitisk Rapport 1/24. Lavt scenario er et scenario preget av høy rente og høy arbeidsledighet som i stor grad er basert på Finanstilsynets stresstest i Finansielt utsyn juni 2023. Høyt scenario er et scenario med lav rente og lav arbeidsledighet.

Beregning av konsernets samlede modellnedskrivninger er basert på delberegninger av ECL for 5 porteføljer. For hver av porteføljene er det definert separate forutsetninger mht. hvordan makrovariablene rente og arbeidsledighet påvirker PD og LGD. Sammenhengene mellom makrovariablene og PD er utviklet ved bruk av regresjonsanalyse og simulering, mens sammenhengene mellom makrovariablene og LGD i stor grad er basert på ekspertvurderinger og skjønn. De 5 porteføljene er:

- Boliglån
- Øvrige lån til personmarkedet
- Landbruk
- Bransjer med store balanser / høy langsiktig gjeldsgrad (eiendom, skipsfart, offshore, havbruk, fiskeri)
- Bransjer med mindre balanser / lav langsiktig gjeldsgrad (øvrige bransjer)

Som forrige kvartal er bransjen bygg og anlegg er vurdert generelt å ha fått vesentlig økt kredittrisiko siden innvilgelse og kunder innenfor denne bransjen er derfor klassifisert i trinn 2 eller 3. I første kvartal er også kunder innen enkelte segment innenfor fiskeri flyttet til trinn 2 av samme grunn.

Forventet kredittap (ECL) per 31. mars 2024 er beregnet som en kombinasjon av 80 prosent forventet scenario, 10 prosent nedsidescenario og 10 prosent oppsidescenario (80/10/10 prosent).

Effekten av endringen av forutsetninger i 2024 er vist på linjen "Endring som skyldes endrede forutsetninger i tapsmodellen" i note 7.

Modellnedskrivningene reduseres i kvartalet for privatmarked som følge av en noe lavere rentebane enn forrige kvartal i basis scenarioet samt en oppjustering av forventet utvikling i boligprisene. Modellnedskrivningene i næringslivsporteføljen er økt, særlig knyttet til fiskeri som følge av økt kredittrisiko. Samlet utgjør dette 32 millioner kroner for banken og 22 millioner kroner for konsernet i økte nedskrivninger.

Sensitiviteter

Første del av tabellen under viser fullt modellberegnet forventet kredittap på grunnlag per 31 mars 2024 i de tre scenarioene, fordelt på porteføljene Privatmarked (PM) og Bedriftsmarked (BM), samt landbruk som summerer seg til Morbank. I tillegg viser tabellen fullt modellberegnet forventet kredittap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Midt-Norge (SB1 Finans MN). ECL for morbanken og datterselskapet er summert i kolonnen Konsern.

Andre del av tabellen viser porteføljefordelt ECL ved anvendt scenarivekting samt en alternativ scenarivekting med doblett sannsynlighet for nedside-scenariet.

Dersom man doblett nedside-scenariets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ved utgangen av første kvartal 2024 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 105 millioner kroner for morbanken og 124 millioner kroner for konsernet.

	BM	PM	Landbruk	Sum morbank	SB 1 Finans MN, BM	SB 1 Finans MN, PM	Sum konsern
ECL i forventet scenario	626	86	72	784	39	16	839
ECL i nedside-scenariet	1.326	259	257	1.842	161	76	2.078
ECL i oppside-scenariet	407	51	40	498	20	11	528
ECL med anvendt scenarivekting 80/10/10	674	99	88	861	49	22	932
ECL med alternativ scenarivekting 70/20/10	744	117	106	967	61	28	1.056
Endring ECL ved alternativ vekting	70	17	18	105	12	6	124

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimer i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom porteføljene. På konsernnivå er ECL i oppside-scenariet, som i stor grad reflekterer taps- og misligholdsbildet de seneste årene, om lag 60 prosent av ECL i forventet scenario. Nedside-scenariet gir over dobbel ECL sammenlignet med forventet scenario. Anvendt scenarivekting gir om lag 10 prosent høyere ECL enn i forventet scenario.